

ISDN 0000-0000-0-0

Σαβας Χριστης – Ο Αλλιωτικος
η ζωη και το εργο του

Τομος Β΄

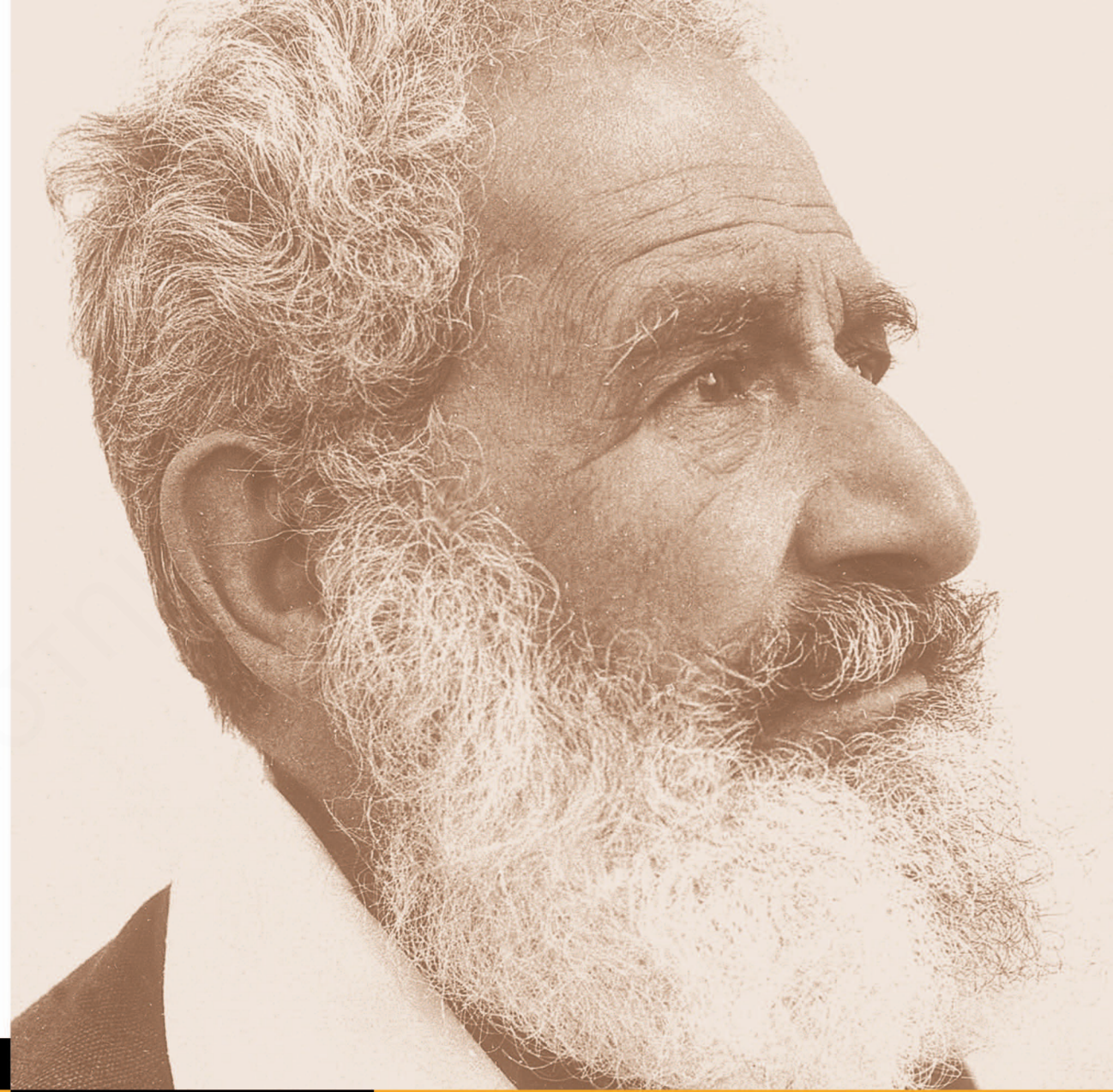
Ρηνα Κατσελλη

ΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΜΑΣ

ΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΜΑΣ
Σαβας Χριστης – Ο Αλλιωτικος
η ζωη και το εργο του

Τομος Β΄

Λαογραφικος Ομιλος Κερυνειας 2004

ΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΜΑΣ

ΣΑΒΑΣ ΧΡΙΣΤΗΣ

Ο ΑΛΛΙΩΤΙΚΟΣ

η ζωή και το έργο του

β' τόμος

ρήνα κατσελλή

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

2004

Η έκδοση του βιβλίου
επιχορηγήθηκε εξ ολοκλήρου
από το εκτοπισμένο
Δημαρχείο Κερύνειας

I.S.B.N: 9963 – 8363 – 6 – 4
I.S.B.N. σειράς: 9963 – 8363 – 7 – 2

© Ρήνα Κατσελλή

Κεντρική διάθεση: *Εκδόσεις Χρυσοπολίτισσα*
Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη 27, Μακεδονίτισσα, 2400, Λευκωσία, Κύπρος

*της Κερυνειώτισσας Θεοφανώς Δ. Κυπρή
για την προσφορά και το ήθος*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΣΑΒΑ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΗ (σελ. 10)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΩΡΙΜΑ ΧΡΟΝΙΑ 1925-1940

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ 1926-1931 (σελ. 11)

ΤΑ ΑΤΥΧΑ ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΑ (σελ. 47)

ΠΑΛΜΕΡΟΚΡΑΤΙΑ 1933-1939 (σελ. 67)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ - ΠΟΡΕΙΑ ΑΚΡΑΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ 1940-1946 (σελ. 115)

ΑΥΤΟΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΟΣ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΤΥΣΙΜΟ 1947 (σελ. 158)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ-ΚΕΡΥΝΕΙΩΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ 1940-1950 (σελ.193)

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ 1950-1964 (σελ. 214)

ΤΑ ΥΣΤΕΡΑ (σελ. 257)

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΒΑ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΗ (σελ. 271)

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΒΑ ΧΡΙΣΤΗ (σελ. 294)

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (σελ. 297)

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΣΑΒΑ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΗ¹

Α'. ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Μαυρουδής από το Κάρμι

Παιδιά ↓

Χ" Τροουλής Μαυρουδής (άγνωστα τα άλλα αδέρφια)

σύζυγος: **Χ" Ελένη** από Μάμμαρι.

Παιδιά: ↓

Θεόδουλος Χρ. Μαυρουδής (Χριστοδουλίδης) -Μιχαήλ Μαυροϊδης-

| Νικόλας Βούρκος- Ρωτόκλης- Ρηγαϊνού- Κώστας κ.λπ.

σύζυγος: **Χ" Ελεγκού Ιωαννίδη** από Θέρμια

Παιδιά: ↓

Σάβας Χρίστης (28/1/1887)- Παγώνα Οδ. Πατσαλίδη (27/1/1889)

Β'. ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Χ" Νικόλας Χ" Χριστοδούλου, από Αλλαγία Μ. Ασίας.

Παιδιά: ↓

Χριστόδουλος Χριστοδούλου

σύζυγος: Γαλλίδα ιδιοκτήτρια Αββαείου Πέλαπαϊσι

Παιδιά: ↓

Χ" Γιαννάτζης Πασαπορτής - Χ" Σάββας- Γεροθανάσης- Χ" Ελένη-

(β' σύζυγος Ελληνοκύπρια)

| Χ" Μιχάλης Λιπερτάς

Παιδιά: ↓

Παιδιά: ↓

| Χ" Γ. Μιχαηλίδης - Θεοφάνης

Σάββας Ιωαννίδης* - Χ" Ελένη Χ" Γρ. Δημητριάδη

| ↓ πατέρας

α' σύζυγος: Παγώνα Αργυρού από Λευκωσία.

| Δ. Λιπέρτη

Παιδιά: ↓

Χ" Ελεγκού- Γιαννακός

σύζυγος: **Θεόδουλος Χρ. Μαυρουδής ή Χριστοδουλίδης** από Κάρμι.

Παιδιά: ↓

Σάβας Χρίστης (28/1/1887)- Παγώνα Οδ. Πατσαλίδη (27/1/1889)

* Παιδί του Σάββα Ιωαννίδη από τη δεύτερη σύζυγό του ο Ηρακλής Ιωαννίδης που παντρεύτηκε τη Μαρί Αργυροπούλου και μετοίκησε στη Λευκωσία.

¹ Το γενεαλογικό δέντρο συμπληρώθηκε μετά την πρόσφατη ανακάλυψη εγγράφων του λεπλατημένου αρχείου του Σ. Χρ., που βρέθηκαν σε παλαιοπωλείο Τουρκοκύπριου στην κατεχόμενη Λευκωσία. (βλ. σελ. 268).

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΒΑ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΗ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΑ

«**Έκαστος εφ' ω εκλήθη εν τούτω και μενέτω**», εφημ. *Παρατηρητής*, 3^{ος} (Δ'), (185)151, 31/7/1931, σελ. 1.

«**Αι συζητήσεις γύρω από το εκκλησιαστικό κι' αρχιεπισκοπικό ζήτημα**», εφημ. *Πρωινή*, Β', 506, 21/2/1934, σελ. 1 και 3, Β', 511, 6/4/1934, σελ. 3, Β', 512, 7/4/1934, σελ. 1 και 3, Β', 513, 8/4/1934, σελ. 3, Β', 514, 11/4/1934, σελ. 3, Β' 515, 12/4/1934, σελ. 3, Β', 528, 27/4/1934, σελ. 3 και Β', 529, 28/4/1934, σελ. 3. [Η δημοσίευση στην εφημερίδα έχει κενά τα οποία δημιούργησε η παλμερική λογοκρισία επί του τύπου].

«**Γύρω απο μια πρόταση – η μοναδική λύση του αρχιεπισκοπικού**», εφημ. *Πρωινή*, Δ', 1034, 15/12/1935, σελ. 1.

«**Ο κενός θρόνος – οι καινούργιες συζητήσεις για το αρχιεπισκοπικό**», εφημ. *Πρωινή*, Ε', 1438, 22/4/1937, σελ. 1, Ε', 1439, 26.4.1937, σελ. 1 και 4, Ε', 1440, 29.4.1937, σελ. 1 και 4, Ε', 1441, 4/5/1937, σελ. 1 και 4, Ε', 1442, 6/5/1937, σελ. 1 και 4, και Ε', 1443, 10/5/1937, σελ. 1.

«**Αρχιεπισκοπική εκλογή**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 65, 1/5/1947, σελ. 129-130.

«**Το αρχιεπισκοπικόν – η εκλογική σύνοδος είναι κανονική**», εφημ. *Ελευθερία*, 41^{ον}, 5927, 4/5/1947, σελ. 2.

«**Ημέραι κρίσεως**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 66, 15/5/1947, σελ. 137-138.

«**Καιροί χαλεποί**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 67, 1/6/1947, σελ. 145-146.

«**Κακού αλκή**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 69, 1/7/1947, σελ. 153-154.

«**Αι οδοί του Θεού**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 69, 1/7/1947, σελ. 161-162 και Γ', 70, 15/7/1947, σελ. 169-170.

«**Τα κρίματα του κυρίου**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Γ', 71-72, 1-15/8/1947, σελ. 177-178.

«**Παθήματα μαθήματα**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Δ', 73, 1/9/1947, σελ. 1-2, Δ', 74, 15/9/1947, σελ. 9-10. και Δ', 75, 1/10/1947, σελ. 17-18.

«**Ηώς πριγένεια**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Δ', 76, 15/10/1947, σελ. 25-26.

«**Έκαστος εφ' ω εκλήθη, εν τούτω και μενέτω**», εφημ. *Παρατηρητής*, 23^{ον}, 1688, 2/10/1948, σελ. 1. [Αναδημοσίευση (*Παρατηρητής*, 31/7/1931)επιστολής Σ.Χρ., ημ. 22/6/1931].

«**Ο κ. Χρίστος απαντά – η Χριστιανική Αναγέννησις και ο Ευαγγελισμός Παλλουριωτίσσης**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1087, 22/7/1950, σελ. 2. [Απάντηση του Σ Χρ. στα δημοσιεύματα α) Δημ. Α. Φυσεντζίδη «Περί το αρχιεπισκοπικόν», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1084, 18/7/1950. και β) Ιακώβου Παύλου και Χαρ. Α. Πατσίδη, «Περί το αρχιεπισκοπικόν», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1084, 18/7/1950, σελ. 1].

«**Ο κ. Χρίστος απαντά**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1096, 2/8/1950, σελ. 1. [Απάντηση Σ.Χρ. σε δημοσίευμα Δημ. Α. Φυσεντζίδη, «Διά τον κ. Σάββαν Χρίστην», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1094, 30/7/1950, σελ. 1].

«**Το αρχιεπισκοπικόν, ο κ. Μελής Νικολαΐδης και η εκεχειρία**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1080, 13/7/1950, σελ. 1. [Επίθεση Σ.Χρ. στο κείμενο εναντίον Μελή Νικολαΐδη («Σημειώσεις και σχόλια – να παυθή» εφημ. *Έθνος*, 1078, 11/7/1950, σελ. 1].

«**Ο κ. Χρίστος διά τον κ. Μελίν Νικολαΐδην**», εφημ. *Έθνος*, 1084, 18/7/1950, σελ. 1. [Απάντηση Σ.Χρ. στο δημοσίευμα «διά τον κ. Χρίστην και όλους τους εθνικόφρονας», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1081, 14/7/σελ. 1].

«**Τελευταία απάντησις**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1085, 19/7/1950, σελ. 1. [Απάντηση Σ.Χρ. στο κείμενο «Ο κ. Χρίστος δια τον κ. Μελίν Νικολαΐδην», εφημ. *Έθνος*, 18/7/1950, σελ. 1. Ο Μελής Νικολαΐδης απαντά στις επιθέσεις εναντίον του, εφημ. *Ελευθερία*, 6900, 19/7/1950, σελ. 2 και εφημ. *Ελευθερία*, 45^ο, 6913, 4/8/1950, σελ. 2].

«**Ο κυρίαρχος**», εφημ. *Ελευθερία*, 45^ο, 6896, 14/7/1950, σελ. 3.

«**Μας απαντά ο κ. Σάββας Χρίστης**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1086, 21/7/1950, σελ. 1 και 4.

«**Οι κομμουνιστές, η αρχιεπισκοπική εκλογή και η ΣΕΚΑ**», εφημ. *Ελευθερία*, 45^ο, 6918, 10/8/1950 και 45^ο, 1919, 11/8/1950, σελ. 2.

«**Αρχιεπισκοπική εκλογή Β'**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, ΣΤ', 144, 15/8/1950, σελ. 169-170.

«**Η εκλογή αρχιεπισκόπου – μια απάντησις του κ. Σ. Θ. Χρίστην**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1107, 16/8/1950, σελ. 1. [Απάντηση Σ.Χρ. στο κείμενο «Προς καλούς Πατριώτες», της εφημ. *Έθνος*, Δ', 1104, 11/8/1950, σελ. 1].

«**Περί το αρχιεπισκοπικόν**», εφημ. *Έθνος*, Δ', 1120, 31/8/1950, σελ. 1. [Απαντητική επιστολή Σ.Χρ. σε κείμενο Δ. Α. Χριστοφίδη «Το αρχιεπισκοπικόν», εφημ. *Έθνος*, Δ', 115, 25/8/1950, σελ. 1].

«**Αρχιεπισκοπική εκλογή, Β' στάδιον**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Ζ', 145, 1/9/1950, σελ. 177-178.

«**Αρχιεπισκοπική εκλογή γ' στάδιον**» περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Ζ', 146-147, 15/9/1950, σελ. 9-10.

«**Αρχιερατικά εκλογαί**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, Ζ', τεύχος 165-166, 1-15/7/1951, σελ. 125-127.

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

«**Ο παιδικός ελληνoturκικός πόλεμος**», διήγημα. [Αδημοσίευτο, χαμένο].

«**Παιδικές θύμψεις - το ποτάμι**» 25(8)/10/1912, διήγημα.

«**Να μας γράφεις – μιά σελίδα απο τ' απομνημονεύματά μου**» 16(29)/10/1912, διήγημα.

«**Ημερολόγια Σάβα Χρίστη 1920, 1921 και 1922**» [Τρία χοντρά δεμένα τετράδια ημερολόγια με την αγγλική ένδειξη «Diary» εξωτερικά. Το ημερολόγιο του 1922 χάθηκε στις λεπλασίες αμέσως μετά την τουρκική εισβολή του 1974].

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δημοσιογραφεί με τα ψευδώνυμα: α) Φ.Φ.Γ., απο τα αρχικά των τριών παιδιών του Φοίβος, Φαίδρος και Γλαύκος, β) Σπ.[ύρος] Θδ.[Θεοδούλου] γ) Ασινανός δ) Γεωργικός ή με τα αρχικά του Σ.Χ.

«**Ημερήσια ζητήματα**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 3, 26/10/1922, σελ.2.

«**Εκ Κυρηνείας**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 4, 27/10/1922, σελ.2.

«**Ημερήσια ζητήματα – ενοίκιο/αγορά γεωργικών εργαλείων**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 13/26/11,1922.

«**Εγγραφή ακινήτων**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, 1922, 15(28) και 16(29)/11/1922.

«**Εκ Κυρηνείας – Κυρήνεια, 16 Νοεμβρίου 1922**» Σ.Χ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 8, 17(30)11/1922, σελ. 5. [υπογράφει Σ. Χ.]

«**Εκ Κερύνειας – 8 Δεκεμβρίου 1922**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 28, 10/12/1922, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας 28(10)/1/1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 47, 1(14)/1/1923, σελ.4.

«**Εκ Κερύνειας, 19/12/1922**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 36, 20(2)/1/1923, σελ.4.

«**Εκ Κερύνειας, 29(12)/1/1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 45, 30(12)/1/1923, σελ.4.

«**Εκ Κερύνειας – 7 Φεβρουαρίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 79, 10(23)/2/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 10 Φεβρουαρίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 80, 11(24)/2/1923, σελ.4.

«**Εκ Κερύνειας – 13 Φεβρουαρίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 82, 14(27)/2/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 4, Απριλίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 116, 6/4/1923, σελ.4.

«**Εκ Κερύνειας, 11/5/1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 146, 12/5/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 21 Ιουνίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 183, 24/6/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 30 Ιουνίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 189, 1/7/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 2 Ιουλίου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 191, 4.7/1923, σελ.3.

«**Εκ Κερύνειας, 14/7/1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 201, 15/7/1923, σελ.3-4.

«**Εκ Κερύνειας, 18 Αυγούστου 1923**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 231, 19/8/1923, σελ.3.

«**Εκ Κυρηνείας, Κυρήνεια, 17 Ιανουαρίου 1929**» Σπ. Θδ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΓ', 1494, 19/1/1929, σελ. 3.

«**Εκ Κυρηνείας, Κυρήνεια, 4 Ιανουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1790, 6/1/1932, σελ. 3.

- «**Εκ Κυρηνείας – τη 14 Ιανουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1793, 6/1/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας –τη 17 Ιανουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1794, 20/1/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 21 Ιανουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1795, 23/1/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 26 Ιανουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1796, 27/1/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 1 Φεβρουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1798, 3/2/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 5 Φεβρουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1799, 6/2/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 11 Φεβρουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1801, 13/2/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 18^η Φεβρουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1803, 20/2/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 22 Φεβρουαρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1804, 24/2/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 11 Μαρτίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1809, 12/3/1932, σελ. 2.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 8 Μαΐου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1824, 11/5/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 17 Μαΐου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1826, 18/5/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 19 Μαΐου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1827, 21/5/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 26 Μαΐου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΣΤ', 1829, 29/5/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 2 Ιουνίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1831, 4/6/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 19 Μαΐου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1834, 15/6/1932, σελ. 3.
- «**Προοδευτική εξέλιξις της Κυρήνειας – Κυρήνεια, 20 Ιουνίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1836, 22/6/1932, σελ. 3.
- «**Κάϊν και Άβελ –Κυρήνεια τη 27^η Ιουνίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1838, 29/6/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 12^η Ιουλίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1842, 13/7/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 5^η Αυγούστου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1849, 6/8/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 26^η Αυγούστου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1855, 27/8/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – Παιδική Εξοχή**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1856, 31/8/1932, σελ. 1.

- «**Εκ Κυρηνείας – τη 13^η Σεπτεμβρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1860, 14/9/1932, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 9^η Οκτωβρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1868, 12/10/1932, σελ. 4.
- «**Φόνος Χάρτζας ενώπιον του κακουργοδικείου – Κυρήνεια, τη 3^η Νοεμβρίου 1932**» Φ.Φ.Γ., εφ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1875, 5/11/1932, σελ. 2.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 9^η Φεβρουαρίου 1933**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1903, 11/2/1933, σελ. 4.
- «**Εκ Κυρηνείας – τη 14^η Φεβρουαρίου 1933**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΖ', 1904, 15/2/1933, σελ. 3.
- «**Εκ Κυρηνείας**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Ελευθερία*, ΚΘ', 2048, 4/7/1934, σελ. 4.
- «**Θαλασσινή τραγωδία μέσα στο λιμάνι Κυρηνείας – δυο ιστοιόφρα θρυμματίζονται**» Φ.Φ.Γ., εφημ. *Πρωινή*, ΚΗ', 2003, 27/1/1934, σελ. 2.

ΕΘΝΙΚΑ

- «**25 του Μάρτη 1910**» [Ομιλία στο *Λαϊκό Κέντρο Κερύνειας*, κείμενο που χάθηκε].
- «**Μια ομιλία που δεν μιλήθηκε. Για την 29^η του Μάη**» εφημ. *Σάλπιγξ*, (ΚΘ') 29^ο, 1488, 31/5/1912 [σελ. 1 και 3].
- «**25 του Μάρτη και Σωματεία**». [Ομιλία στο *Αναγνωστήριον Η Πρόοδος* της Λαπήθου, στις 28/3/1926].
- «**25 του Μάρτη 1930**». [Ομιλία στο *Σωματείο Ένωση Νέων-ΣΕΝ*, στην Κερύνεια, στις 5/3/1930].
- «**Για την 25^η του Μάρτη 1931**». [Ομιλία στο *Σωματείο Ένωση Νέων-ΣΕΝ*, στην Κερύνεια, στις 25/3/1931].
- «**Με την ευκαιρία της στέψης - κάτι σαν ευχές**». [Χαμένο κείμενο].
- «**Εικοσιπέντε του Μάρτη 1941**».
- «**Εικοσιπέντε του Μάρτη 1942**», περιοδ. *Πάφος*, Ζ' χρονιά, τεύχος Ιουνίου/Ιουλίου 6-7, σελ. 89-99. [Σχετική ανακοίνωση των συνεργατών του τεύχους βλ. εφημ. *Πάφος*, ΙΑ', 570, 25/6/1942, σελ. 3].
- «**Μνημόσυνο, Κυριακή της Σταυροπροσκύνησης, 1943**». [Χαμένο κείμενο].
- «**Εισαγωγικά λόγια στο μνημόσυνο των ναυαγημένων προσφύγων και των Ελλήνων που πέσανε στη μάχη της Αφρικής**». [Ομιλία στην εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ Κερύνειας, τον Ιανουάριο του 1943].
- «**Επιμνημόσυνο στους υπέρ πίστεως και πατρίδος πεσόντας**», εφημ. *Πάφος*, ΙΒ', 663, 6/4/1944, σελ. 1, ΙΒ', 664, 13/4/1944, σελ. 1-2 και ΙΒ', 665, 20/4/1944, σελ. 1-2. [Ομιλία στην εκκλησία Αρχαγγέλου Μιχαήλ Κερύνειας, στις 19/3/1944].
- «**Στην απελευθέρωση της Αθήνας**». [Ημ. 15/10/1944, χαμένο κείμενο].
- «**25 του Μάρτη 1945**».
- «**Στην ημέρα της νίκης στην Ευρώπη**» [6/5/1945, χαμένο κείμενο].
- «**Τζάμπερλιν, επανάσταση ενάντια στην ελευθερία, μετάφραση Γ. Φ.**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, 2^{ος}, 1945-1946 σελ.6.
- «**Κόδρου, Ο Βασιλεύς εις τον αγώνα, Αθήναι, 1945**», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, 2^{ος}, 1945-1946, σελ. 31.

«Γεωργίου Παπανδρέου, *Η απελευθέρωση της Ελλάδος, Λευκοσία, 1945*», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις* 2^{ος}, 1945-1946, σελ. 31.

«*Μνημόσυνο – της Σταυροπροσκύνησης του 1946*».

«*Σαν απάντηση στην έρευνά μας – κομμάτια που μιλούν για την Ελλάδα – του δικηγόρου και λογογράφου κ. Σάββα Θ. Χρίστη*», περιοδ. *Αγωνιστής*, Β', 35-36, 25/3/1946, σελ. 9. [Ανθολογούνται αποσπάσματα απο τα κείμενα, «Στην 25^η του Μάρτη 1941», «Στην 25^η του Μάρτη 1942», «Στην Απελευθέρωση της Αθήνας, ημ. 15/10/1944», «Στην 25^η του Μάρτη 1945», «Στην Ημέρα της Νίκης στην Ευρώπη» ημ. 6/5/1945].

«*Επί τη επανόδω του βασιλέως*», εφημ. *Εφημερίς*, Α', 12, 5/10/1946, σελ. 2-3 και Α', 13, 12/10/1946, σελ. 2.

«*Για τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο Β', τον από Κυρνηείας*», εφημ. *Εφημερίς*, Β', 63, 4/10/1947, σελ.4.

«*Εικοσιπέντε του Μάρτη 1949*», εφημ. *Έθνος*, Γ', 690, 1/4/1949 και Γ', 691, 2/4/1949, σελ. 1.

«*Η Κύπρος χαιρετίζει δια του κ. Χρίστη τα ξαναγεννημένα παιδιά της Μακρονήσου*», εφημ. *Ελευθερία*, 44^{ον}, 6617, 16/8/1949, σελ. 4.

«*Όταν συναντώνται δύο κομμάτια της ίδιας ελληνικής ψυχής*», εφημ. *Ελευθερία*, 44^{ον}, 6627, 27/8/1949, σελ. 4.

«*Εικοσιπέντε του Μάρτη 1951*», περιοδ. *Χριστιανική Αναγέννησις*, 7^{ος}, 1950-1951, 159, 1/4/1951, σελ. 85-87 και 7^{ος}, 160, 15/4/1951, σελ. 95-98.

«*Προσφώνηση στην τελετή των αποκαλυπτηρίων της προτομής του μητροπολίτου Κιτίου Νικοδήμου*», εφημ. *Ελευθερία*, 47^{ον}, 7588, 22/10/1952, σελ. 4. και περιοδ. *Ελληνική Κύπρος*, 4^{ος} Ιανουάριος/Δεκέμβριος 1952, τεύχος 43, Έτος Δ', Νοέμβριος 1952, σελ. 193-196.

«*Η Κύπρος και η βρετανική διακυβέρνησις*», περιοδ. *Ελληνική Κύπρος*, Δ', Μάιος 1952, σελ. 87-94 και 98. [Η εισήγηση του Σ. Χρ. στις σελ. 90-91].

«*25 του Μάρτη 1956 – μια από τις 13 ομιλίες που δεν έχουν μιληθή*», εφημ. *Κύπρος*, 5^{ον}, 237, σελ.6.

«*25 του Μάρτη 1958*», εφημ. *Κύπρος*, 6^{ος}, 285, 25.3.1958, σελ. 3-5.

«*Αφήστε τους Κυπρίους εξορίστους να επιστρέψουν στην πατρίδα τους*», εφημ. *Κύπρος*, 8^{ος}, 297, 18/7/1960, σελ. 4. [Επιστολή στον κυβερνήτη σερ Χιου Φουτ ημ. 20/7/1958].

«*Επιστολή στον κυβερνήτη σερ Χιου Φουτ*», ημ. 27/7/1958. [Κυριακή του Αγ. Παντελεήμονα].

«*Προσφώνημα στο μνημόσυνο του Κυριακού Μάτση, στον Άγιο Επίχτητο, στις 16/8/1959*».

«*25 του Μάρτη 1959*».

«*28 του Οκτώβρη 1960*».

«*Προσφώνημα στην Α' παγκύπρια εθνική γιορτή στην Κερύνεια στις 15/10/1961 με τη στέψη του ανδριάντα του Μακαρίου Β'*».

«*Το ελληνικό φωτομετέωρο της 28^{ης} Οκτωβρίου φώτισε και τον ουρανό της Κύπρου*», εφημ. *Κύπρος*, 10^{ος}, 435, 30/10/1961, σελ. 6. [Αποσπάσματα κατ' επιλογή Σ. Χρ. από το κείμενο «28 του Οκτώβρη 1960»].

«*Πρώτη του Απρίλη – Κυριακή της Σταυροπροσκύνησης 1962*».

«Σκέψεις γύρω από το Κυπριακό», εφημ. *Ελευθερία*, 59^ο, 10932, 28/7/1964, σελ. 2 και 4, και 10937, 2/8/1964, σελ. 2.
«Ξεασμένες σελίδες – Ευαγόρας Μιλτιάδου Παλληκαρίδης – μερικά σημειώματα, 1968», εφημ. *Πατρίς*, 5^ο, 1052, 4/5/1969, σελ. 2.
«Εικοσιπέντε του Μάρτη», εφημ. *Σημερινή*, 19^ο, 6639, 25/3/1994, σελ. 13.
[Αναδημοσίευση κειμένων Σ.Χρ., κατ' επιλογήν Δώρου Χρίστου].

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

«Λόγος απαγγελθείς υπό του κ. Σάββα Θ. Χρήστου κατά τα εγκαίνια της *Σεβερείου Σχολής*», εφημ. *Φωνή της Κύπρου*, ΚΣΤ(ΛΑ'), 1328(1636), 21(3)/1912, σελ. 1-2.
«Παιδαγωγικά ζητήματα (από αφορμή κάποιου καυγά)», εφημ. *Αλήθεια*, (18)35^ο, (907)1779, 15/5/1915, (σελ. 1 και 2). [Κάτω σημειώνει, «Θέρμια, 21(4)-1(11)/5/1915].
«Το αληθινόν δημοτικόν σχολείον», εφημ. *Ηχώ της Κύπρου*, Ε', 243, 5(18)/10/1917, σελ. 2 και 3.
«Το εκπαιδευτικόν ζήτημα», εφημ. *Ηχώ της Κύπρου*, ΣΤ', 267, 22(4)/4/1918, σελ. 1 και 4.
«*Παιδική Χαρά* - παιδικό περιοδικό - ιδιοκτήτης/διευθυντής, Α. Ι. Ράλλης», εφημ. *Κήρυξ*, Θ' 444, 20(2)/6/1922, σελ. 1-2.
«Ο περί της κατωτέρας εκπαίδευσως νόμος του 1920», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 53, 10(23)/1/1923, σελ. 1, Α', 54, 11(24)/1/1923, σελ. 2, Α', 55, 2(25)/1/1923, σελ. 2, Α', 57, 14(27)/1/1923, σελ. 2, Α', 59, 17(30)/1/1923, σελ. 2, Α', 60, 18(31)/1/1923, σελ. 1, Α', 62, 20(2)/2/1923, σελ. 2, 63, 21(3)/2/1923, σελ. 2, 64, 22(4)/2/1923, σελ. 2,
«Το εκπαιδευτικόν ζήτημα – Ο τρόπος του διορισμού των διδασκάλων», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 85, 17(30)/2/1923, σελ. 1 και Α', 86, 18(3)/3/1923, σελ. 1.
«Επί του εκπαιδευτικού ζητήματος», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 129, 22/4/1923, σελ. 1 και Α', 130, 24/4/1923, σελ. 2 και 3.
«Επί της λύσεως του εκπαιδευτικού ζητήματος», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 155, 23/5/1923, σελ. 1., Α', 159, 27/5/1923, σελ. 1-2 και Α', 162, 31/5/1923, σελ. 1-2. [Κάτω σημειώνει «Κερύνια, 27/5/1923», αλλά δεν υπάρχουν άλλες συνέχειες στην εφημερίδα].
«Παράγραφοι», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 220, 7/8/1923, σελ. 1.
«Τελευταίαι λέξεις επί του εκπαιδευτικού νομοσχεδίου», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 224, 11/8/1923, σελ. 1-2, Α', 225, 12/8/1923, σελ. 1.
«Εκ Κερύνιας – 18 Αυγούστου 1923», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α' 231, 19/9/1923, σελ. 3. [Υπογράφει Φ.Φ.Γ.].
«Παράγραφοι», εφημ. *Ημερήσιος Κήρυξ*, Α', 236, 24/8/1923, σελ. 1.
«Ο περί παιδείας νόμος», εφημ. *Αλήθεια*, (32)48^ο, (1606)2472, 24/8/1923, σελ. 2.
«Το διδασκαλικόν ζήτημα», εφημ. *Ελευθερία*, ΚΔ', 1545, 24/7/1929, σελ. 1-2 και ΚΔ', 1546, 27/7/1929, σελ. 4. [Προτάσσεται επιστολή, ανθολογούνται κείμενα από τις εξής παλιές δημοσιεύσεις: «Ο περί της κατωτέρας εκπαίδευσως

νόμος του 1920» (*Ημερήσιος Κήρυξ*, αρ. 53, 54, 55, 62, 63, 10(27/1/1923 και 21(3)/2 1923), «Επί του εκπαιδευτικού ζητήματος» (*Ημερήσιος Κήρυξ*, αρ. 129, 130, 22-24/4/1923) «Επί της λύσεως του εκπαιδευτικού ζητήματος» (*Ημερήσιος Κήρυξ*, αρ. 163, 1/6/1923) «Παράγραφοι» (*Ημερήσιος Κήρυξ*, αρ. 22, 7/8/1923), «Τελευταίαί λέξεις επί του εκπαιδευτικού νομοσχεδίου» (*Ημερήσιος Κήρυξ*, αρ. 224 και 225, 11 και 12/8/1923).

«**Σάβα Χρίστη ανοικταί επιστολαί**», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, Θ' (Α'), 764(244), 13.10.1935, σελ. 1 και Θ' (Α'), 769(249), 19/10/1935, σελ. 2. [Απάντηση σε επιστολή κατά της σχολικής εφορείας Κερύνειας του «Πολίτη» (Χριστόφορου Μιτσιδῆ) «Επιστολαί», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, Θ' (Α'), 764 (244), σελ. 1].

«**Σάβα Χρίστη ανοικταί επιστολαί**», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, Θ' (Α'), 783(263), 5/11/1935, σελ. 2, Θ' (Α'), 784(264), 6/11/1935, σελ. 3, και Θ' (Α'), 785(265), 7/11/1935, σελ. 2. [Επιθετική επιστολή Σ. Χρ., σε κείμενο του «Πολίτη» (Χριστοφόρου Μιτσιδῆ), («Ανοικταί Επιστολαί», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, Θ' (Α'), 772 (252), 23/10/1935, σελ. 3].

«**Εκπαιδευτικά ζητήματα**», εφημ. *Ελευθερία*, ΛΑ', 2279, 14/7/1936, σελ. 1.

«**Ένα γράμμα του κ. Σάβα Χρίστη**», εφημ. *Πρωινή*, Ε', 1352, 30/12/1936, σελ. 3. [Επιστολή στον Τεύκρον Ανθίαν, ακολουθεί σχόλιο του Τεύκρου Ανθία].

«**Ζήτημα ηθικής τάξεως**», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, ΙΒ' (Δ'), 1724(1204), 9/9/1938, σελ. 1, ΙΒ' (Δ'), 1725(1205), 10/9/1938, σελ. 1, ΙΒ' (Δ'), 1727(1207), 13/9/1938, σελ. 1, ΙΒ' (Δ'), 1728(1208), 14/9/1938, σελ. 1, ΙΒ' (Δ'), 1729(1209), 15/9/1938, σελ. 1, ΙΒ' (Δ'), 1730(1210), 16/9/1938, σελ. 1 και 4, και ΙΒ' (Δ'), 1731(1211), 17/9/1938, σελ. 1. [Μακροσκελέστατο επιθετικό κείμενο Σ. Χρ. για το κείμενο του «Πολίτη» (Χριστοφόρου Μιτσιδῆ), «Ζητήματα ηθικής τάξεως – διά την σχολικήν εφορείαν Κυρηνείας», εφημ. *Νέος Κυπριακός Φύλαξ*, ΙΒ' (Δ'), 1716(1196), 31/8/1938, σελ. 1-2].

«**Σάβα Χρίστη αναγκαία εξήγηση**», εφημ. *Πρωία*, 7^ο(2^ο), 1562(91), 3/10/1938, σελ. 3, και 7^ο(2^ο), 1563(92), 4/10/1938, σελ. 3.

«**Επιστολαί προς την Πρωίαν**», εφημ. *Πρωία*, 7^ο(2^ο), 1569(98). 11/10/1938, σελ. 2.

«**Οι πολέμιοι του Γυμνασίου Κυρηνείας**», εφημ. *Εφημερίς*, Α', 23, 1/1/1947 σελ. 2 και Α', 24, 11/1/1947 σελ. 2.

«**Εκοιμάτο;**», εφημ. *Εφημερίς*, Α', 48, 21/6/1947, σελ. 1. [Απαντητική επιστολή Σ.Χρ. στο κείμενο του Κυρηναίου (Χριστόφορου Μιτσιδῆ) «Η Απορία του Κυρηναίου», εφημ. *Ελεύθερος Τύπος*, 1^{ος}, 213, 19/6/1947, σελ. 1].

«**Διά να μάθῃ ο κόσμος όλῃν την αλήθειαν**», εφημ. *Ελευθερία*, 43^ο, 6481, 18/3/1949, σελ. 1.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

A. Holden Byles. Β.Α., «**Το ύπαιθρον σχολείον - ενδιαφέρουσα επθεώρησις νέου τρόπου μορφώσεως ευπαθῶν και υστερούντων παιδιῶν**», εφημ. *Φωνή της Κύπρου*, ΚΣΤ' (ΛΑ'), 1331(1639), 11(24)/8/1912, σελ. 1 και 2.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α'. ΒΙΒΛΙΑ

- Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, **Άπαντα**, έκδοση 1991.
- Αρχιμανδρίτου Κυπριανού, **Χρονολογική Ιστορία της Νήσου Κύπρου**, Ενετία, 1788.
- Aston W. G., **A History of Japanese Literature**, London, MCMVII.
- Βολονάκη Μιχαήλ Δ., **Αγωγή του Πολίτου**, Λευκωσία, 1908.
- Βράχα Φρίξου, **Νοσταλγία της Κερύνειας**, 1975.
- Γαλανού Δημήτρη Αθηναίου, **Δούργα**, μετάφρ., εν Αθήναις, 1853.
- Γαλανού Δημήτρη Αθηναίου, **Βαλαβαράτα ή Σύντομη της Μαχαβαράτας**, μετάφρ., εν Αθήναις, 1847.
- Γαλανού Δημήτρη Αθηναίου, **Ραγγού-Βάσνα-ή γενεαλογία του Ραγγού**, μετάφρ., εν Αθήναις, 1850.
- Γαλανού Δημήτρη Αθηναίου, **Χιτοπαδάσα ή Πάντσα Τάντρα (Πεντάτευχος)**, μετάφρ., εν Αθήναις, 1851.
- Γαλανού Δημήτρη Αθηναίου, **Ιτιχάσα Σαμουτσαϊα-αρχαιολογίας συλλογή**, μετάφρ., εν Αθήναις, 1851.
- Γεωργίου Γεωργίου, **Η Κερύνεια επί τουρκοκρατίας και κατά τα πρώτα έτη της αγγλικής κατοχής**, Κερύνεια, 1972.
- Γιανίδη Ελισαίου, **Γλώσσα και Ζωη**, γ' έκδοση, Προοδευτικό Κέντρο Πόλης, Αθήνα, 1914.
- Ευθυμιάδη Ανδρέα Μ., **Εγωϊστής Γίγαντας**, Όσκαρ Ουάϊλτ, μετάφραση.
- Θεοχαρίδη Ιωάννη, **Οθωμανικά Έγγραφα 1572-1839**, Κέντρον Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου, 1993.
- Ιερωνύμου Χριστόδουλου, **Ξπροκαλλιέργεια**, 1933.
- Ιορδανίδου Ιορδάνη, **Παιδική χειροτεχνία εις την σημερινή αγωγήν**, Δρ. Α. Rabst, μετάφραση από τα Γερμανικά, Λάρνακα, 1918.
- Ιωαννίδη Σάββα, **Τετράδιο 1855**, εκδόσεις του Λαογραφικού Ομίλου Κερύνειας, Αρ. 6, 1973.
- Κασελλή Ρήνα, **Γεώργιος Σταυρίδης-Ραγιάς-σύντομη σκιαγράφηση της ζωής και της δουλειάς του**, Έκδοση Λαογραφικού Ομίλου Κερύνειας, αρ. 3, Κερύνεια, 1970.
- Κασελλή Ρήνα, **Κερύνεια ιστορική λαογραφική έρευνα**, έκδοση Παγκύπριας Έκθεσης Ανθέων Κερύνειας 1974 και 1979.
- Κασελλή Ρήνα, **Γνώμες Ταπεινής Γνώσης –δοκίμια/μελέτες**, 1982.
- Κασελλή Ρήνα, **Ο Ραγιάς-ο άνθρωπος και το φύλλο**, έκδοση Ιδρύματος Αναστασίου Λεβέντη, 1989.
- Κασελλή Ρήνα, **Κερύνεια-ο άνθρωπος/τόπος**, 1994.
- Κασελλή Ρήνα, **Της Κερύνειας μας-Θαλασσινή και τουριστική Κερύνεια**, Λευκωσία, 2002.
- Κασελλή Ρήνα, **Της Κερύνειας μας-Ιστορία της Πόλης**, 2002.
- Κασελλή Ρήνα, **Νίκος Κρανιδιώτης-η εποχή και το λογοτεχνικό του έργο**, 2002.
- Κασελλή Ρήνα, **Της Κερύνειας μας-ιστορία του δημαρχείου της πόλης**, 2002.

- Κύρρη Λεωνίδα Κ., *Κυπριακά χωριά*, 1936.
- Κάρμιου Χρίστου, *Ο φίλος μου η αγγέλα κι' εγώ*, 1927.
- Corelli Marie, *Barabbas*, Λονδίνο, 1893.
- Κορέλλι Μαρί, *Βαρραβάς, μετάφρ.* Γεώργιος Σ. Φραγκούδης, 1900.
- Κρανιδιώτη Νίκου, *Δύσκολα χρόνια*, Αθήνα, 1981.
- Λεύκη Γιάννη., *Βασίλης Μιχαηλίδης, ο ποιητής της Κύπρου*.
- Λεύκη Γιάννη, *Οι Ρίζες—ιστορική μελέτη*, 1984..
- Λιπέρτη Δημήτρη Θ., *Στόνοι*, Λάρνακα, 1899.
- Λιπέρτη Δημήτρη Θ., *Τζιουπριώτικα Τραούδκια*, α', 1923, β', 1930, γ', 1934 και δ', 1937.
- Malerbo Rocky, *An introduction to the works of Marie Corelli*.
- Μυριανθόπουλου Κλεόβουλου Λ., *Η Παιδεία εν Κύπρω επί αγγλοκρατίας 1878-1946*.
- Νικολαΐδη Νίκου, *Το Γαλάζιο Λουλούδι*, 1920.
- Ντάρρελ Λώρενς, *Πικρολέμονα*.
- Παλαίσιη Θ. Χ., *Άπαντα*, τόμος Α', έκδοση Κέντρου Επ. Ερευνών Κύπρου.
- Παπαλεοντίου Λευτέρης, *Η Κυπριακή λογοτεχνία στον τύπο (1879-1925)*, 1993.
- Παπαλεοντίου Λευτέρης, *Τα πρώτα βήματα της κυπριακής λογοτεχνικής κριτικής (1880-1930)*, Λευκωσία, 1997.
- Πασχάλη Κιτρομυλίδη Μ., *Κυπριακή Λογισσύνη 1571-1878*, 2002.
- Παυλίδη Λεωνίδα, *Ποιήματα*, 1996.
- Παφίτη Παπά Γιάννη, *Βιβλίον Γεννηθέντων Εν Κυρηνεία από του έτους 1880 μέχρι του 1905*, 2002.
- Περισιάνη Ιερωνύμου Κ., *Ιστορία των ελληνικών γραμμάτων από της τουρκικής κατακτίσεως μέχρι της αγγλικής κατοχής (1571-1878)*, 1930.
- Περισιάνη Ιουλίας, *Φιλοπατρία και έρως*, 1921.,
- Περισιάνη Π. και Πολυβίου Π., *Ιστορία της εκπαίδευσης στην Κύπρο*, 1992.
- Πολυδώρου Ανδρέα Π., *Η ανάπτυξη της δημοτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο 1830-1994*, 1995.
- Ρωσσίδη Κυριάκου Π., *Τίποτε απ' όλα*, 1933.
- Σαββίδη Σ., *Η Φυσιοθεραπεία - θεωρία και πράξη*, 1959,
- Σεβέρη Ρίτα, *The Diaries of Lorenzo Warriner Pease 1834-1839*.
- Σιακαλλή Γεωργίου., *Αγόρευσις Γ. Σ., μέλους του νομοθετικού συμβουλίου, επί του ζητήματος του φόρου υποτελείας*, 1902.
- Scott-Stevenson Esme, *Our home In Cyprus*, London, 1880.
- Σκουλάτου Β., Δημακοπούλου Ν., Κόνδη Σ., *Ιστορία νεότερη και σύγχρονη, Οργανισμός εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων*, Αθήνα, 1985.
- Σοφοκλέους Κώστα, *Πάλι για την Ελευθερία – ενδογενείς αντιπαραθέσεις*, 2003.
- Σταυρίδη Γεωργίου-Ραγιά, *Παγκύπριον Ημερολόγιον Ραγιά*, 1911.
- Σταυρίδη Φ./Παπαλεοντίου Λ./Παύλου Σ., *Βιβλιογραφία κυπριακής λογοτεχνίας*, 2001.
- Στυλιανού Ιουδήθ/Ανδρέας, *Ζωγραφιστά Απομνημονεύματα των Α. Και Ι. Α. Στυλιανού*, έκδοση Τράπεζας Κύπρου, Λευκωσία, 1995.

- Ταρσούλη Αθηνά, **Κύπρος**, τόμος Α΄, Αθήνα, 1955.
- Tennyson Alfred, **The Collected Poems of Alfred Lord Tennyson**, 1994.
- Jeffery G., **Historic monuments of Cyprus**, 1983.
- Τσάμπερλιν Γουίλλιαμ, **Επανάσταση Ενάντια στην Ελευθερία**, μετάφρ. Γ.[λαύκου Χρίστη] Φ[ρίξου Βράχα], 1945.
- Φάντη Ανδρέα, **Από το Λαό με το Λαό . . για το Λαό**, 1997.
- Hackett J., A History of the orthodox church of Cyprus, London, 1901.
- Χατζηδημητρίου Κάτιας, **Ιστορία της Κύπρου**, Λευκωσία, 1987.
- Hitchens Christopher, **The Trial of Henry Kissinger**, 2002.
- Χρυστίδη Ε. Ι. Χρυστίδη, **Φιλοσοφικά και Φιλολογικά Χρονικά**, 1919.
- Χρυστίδη Χρ., **Ελισαίος Γιανίδης-ο άνθρωπος-το έργο του**, 1981.
- Χρίστη Γλαύκου Σ., **Ποικίλα ψήγματα γραφής**, 2003.
- Χρίστη Γλαύκου Σ., **Κύπρος: αναδρομές στο παρελθόν**, 2004.
- Χρίστη Φοίβου, **Αναμνήσεις Φοίβου Σ. Χρίστη εκ Κερύνειας**.
- Χριστοφίδη Ανδρέα Ν., **Ο Κίσειγκερ και η Κύπρος-πολιτική μονογραφία**, 1989.
- Χριστοφορίδη Χρ., **Της Κερύνειας Μας-Ποιήματα και Πεζά του Χρ. Χριστοφορίδη**, 1998.

Β. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΣ, ΛΕΞΙΚΑ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ.

- Βιογραφικό λεξικό Κύπρου, Who's Who in Cyprus-ποιος είναι ποιος**, έκδοση ΠΑΝ, 1968.
- Δελτίον Λαογραφικού Ομίλου Κερύνειας**, 1967-1971.
- Keshishian Kevork, **Romantic Cyprus**, 2nd Edition, 1947,
- Κουδουνάρη Αριστείδη Λ., **Βιογραφικόν λεξικόν Κυπρίων 1800-1920**, Λευκωσία, 2001.
- Κύπριοι συγγραφείς από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα**, εκδόσεις Χρ. Ανδρέου 1983-1984.
- Λεύκωμα δικηγόρων που υπερασπίστηκαν αγωνιστές της ΕΟΚΑ 1955-59, 2002, **Παγκυπρίου Γυμνασίου αναμνηστικόν λεύκωμα επί τη πεντηκονταετηρίδι 1893-1943**, Λευκωσία, 1944.
- Παπαδημήτρη Δ., **Ιστορική εγκυκλοπαίδεια της Κύπρου 1878-1978**, Λευκωσία, 1979-1980.
- Παπανικολάου Χρ., **Κυπριακόν ημερολόγιον**, 1918.
- Πάτσι Χάρη, **Μεγάλη εγκυκλοπαίδεια της νεοελληνικής λογοτεχνίας**, τόμ. 1-12, Αθήνα.
- Στεφανίδη Π. Μ., **Κυπριακόν Who's Who**, 1940.

Γ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Αβγή, Αγωνιστής, Απόστολος Βαρνάβας, Δασικοί Θησαυροί, Ελληνική Κύπρος, Εκκλησιαστικός Κήρυξ, Επετηρίδα Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, Επιθεώρηση Λόγου και Τέχνης, Κυπριακά Γράμματα, Μόρφωσις, Olive Trees** (Ην. Πολιτειών Αμερικής), **Παιδική Χαρά** (Ελλάδος - Α. Ι. Ράλλη), **Πάφος, Παναθήναια** (Ελλάδος), **Πνευματική Κύπρος, Πολιτιστική Κύπρος, Συνεργατιστής, Χριστιανική Αναγέννησις**.

Δ΄. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Αλήθεια, Γνώμη, Δημοκράτης, Ελευθερία, Ελεύθερος Τύπος, Έθνος, Εμπορική, Ένωσις, Εσπερινή, Η Εσπερινή Πρωτεύουσα, Εφημερίς, Ημερήσια Νέα, Ημερήσιος Κήρυξ, Ηχώ της Κύπρου, Κήρυξ, Κυρήνεια, Κυπριακή, Κυπριακός Τύπος, Κυπριακός Φύλαξ, Κύπρος, Μαστίγιον, Νέα Ζωή, Νέα Λαϊκή, Νέον Έθνος, Νέος Κυπριακός Φύλαξ, Νέα Πολιτική Επιθεώρηση, Ο Ραγιάς, Ο Συνεργατιστής, Ο Φιλελεύθερος, Παρατηρητής, Πατρίς, Πάφος, Πρωϊνή, Πρωτεύουσα,, Σάλπιγξ, Φωνή της Κύπρου, Χιούμορ, Χρόνος.

Επιμέλεια έκδοσης/γραφικά Ρήνα Κατοελλή

Σύμβουλος έκδοσης Θεοφανώ Δ. Κυπρή

Εξώφυλλο Σταυρινή Κατοελλή

Οικογένειες γραμμάτων Mg Memories Apla UC Pol,
Mg Future UC Pol, Mg Bodoni UC Pol και Mg HandFine UC Pol.

Χάρτης οιαμονά 100 γραμ.

Χάρτης εξώφυλλου cast coated 300 γραμ.

Το βιβλίο *ΣΑΒΑΣ ΧΡΙΣΤΗΣ Ο ΑΛΛΙΩΤΙΚΟΣ Β'*

τυπώθηκε στα τυπογραφεία Καϊλας Λτδ., οδός Καλλιστράτους 15,

βιομ. περιοχή Έγκωμης, Λευκωσία, σε χίλια αντίτυπα για λογαριασμό

του *Λαογραφικού Ομίλου Κερύνειας*, τον Οκτώβρη 2004.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

Προγράμματα παγκύπριας έκθεσης ανθέων Κερύνειας 1967-74.

Δελτίον Λαογραφικού Ομίλου Κερύνειας, τεύχος 1, 1967, τεύχος 2, 1968, τεύχος 3, 1969-1970, τεύχος 4, 1970-1971.

Βιβλίο Γεννηθέντων εν Κυρηνεία 1880-1905, Παπά Γιάννη Παφίτη, Νο 1, 1969.

Πως να σκαλίσετε ένα κυπριακό σεντούκι, οδηγός για κυπριακά ξυλόγλυπτα, Νο 2, 1969, Ρ. Κατσελλή.

Γεώργιος Σταυρίδης-Ραγιάς, μελέτη, Νο 3, 1970, Ρ. Κατσελλή.

Δεύτερο και τρίτον βιβλίων πρακτικών συνεδριάσεων δημοτικού συμβουλίου Κερύνειας 1886-1892, Νο 4, 1972.

Η Κερύνεια επί τουρκοκρατίας και κατά τα πρώτα έτη της αγγλικής κατοχής, 1972, Γεωργίου Γεωργίου-Ρέουτερ.

Κερύνεια-ιστορική, λαογραφική έρευνα, Ρ. Κατσελλή, 1973.

Kyrenia-a historical study, Ρ. Κατσελλή, μετάφραση May Mitcheson, 1974.

Τετράδιο Σάββα Ιωαννίδη, Νο 6, 1974.

Κερύνεια-ιστορική λαογραφική έρευνα, Β' έκδοση, 1979.

**Kyrenia-a historical study*, Β' έκδοση με διορθώσεις από την Lucy Mac Laurin, 1979. (£10-)

**Refugee in my homeland*, χρονικο-μαρτυρία, Ρ. Κατσελλή, μετάφραση David Bailey, 1979. Επανέκδοση 2001 (£6)

**Ο Ραγιάς 1898*, σατιρική εφημερίδα Αρ. 1-24, ανατύπωση, 1982. (£15)

**Ο Ραγιάς 1901*, σατιρική εφημερίδα Αρ. 40-69, ανατύπωση. 1983. (£15)

Blue whale, μυθιστόρημα, Ρ. Κατσελλή, μετάφραση Μαίρη Ιωαννίδου, 1983, (£6.- στα Ελληνικά)

Κερύνεια, ιστορία-πολιτισμός παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 1983.

**Kyrenia, history-civilization, violation of human rights, 1983. (£1-)*

**Ο Ραγιάς- ο άνθρωπος και το φύλλο, μελέτη, Ρ. Κατσελλή, 1989. (£12)*

**Το ιστορικό τσιφλίκι Φουντζί και οι ιδρυτές του, μελέτη, Π. Τ. Νακούζη, 1991. (£4-)*

**Της Κερύνειας μας, ποιήματα και πεζά Χρ. Φ. Χριστοφορίδη, 1998. (£5-)*

**Της Κερύνειας μας, ιστορία του δημαρχείου της πόλης, Ρήνα Κατσελλή, 2000. (£6.-)*

**Της Κερύνειας μας, ιστορία της πόλης, Ρήνα Κατσελλή, 2000. (£12.-)*

**Κρανιδιώτες, Νίκος-Γιάννος-Νικόλας, 1000 . (£8.-)*

**Της Κερύνειας μας, βιβλίον γεννηθέντων εν Κυρηνεία, Παπα Γιάννη Παφίτη, 2002. (£10-)*

** Της Κερύνειας μας, θαλασσινή και τουριστική Κερύνεια, Ρ. Κατσελλή. (£12)*

Της Κερύνειας μας, Σάβας Χρίστης – ο αλλιώτικος Α΄Β΄, Ρ. Κατσελλή. (£12.- κάθε τόμος)

Τα βιβλία στα οποία σημειώνεται αστερίσκος μπορούν να παραγγελθούν στη γραμματεία του Λαογραφικού Ομίλου, φ/δι Ρήνας Κατσελλή, Αλ. Παπδιαμάντη 27, Μακεδονίτισσα, 2400 Λευκωσία. Τηλ. 22-353929, 26-652493 (8-9.30π.μ.). Αποστέλλονται ταχυδρομικώς στην Κύπρο χωρίς επιπρόσθετη ταχυδρομική επιβάρυνση.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

Ο Λαογραφικός Όμιλος Κερύνειας ιδρύθηκε το 1966 από ομάδα Κερυνηιωτών και λειτούργησε από την αρχή ως αυτοδιοικούμενο τμήμα του Δημαρχείου Κερύνειας. Από το 1969 στεγάστηκε στο Δημαρχείο Κερύνειας και αναλάμβανε το μεγαλύτερο μέρος των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων του, όπως την Παγκύπρια Έκθεση Ανθέων Κερύνειας, διοργάνωση εκθέσεων ζωγραφικής, συναυλίες, ρεσιτάλ, συντήρηση και εμπλουτισμό Λαογραφικού και Γεωλογικού Μουσείου, μόνιμο βιβλιοπωλείο κυπριακών εκδόσεων, έκδοση βιβλίων, εργαστήριο παραδοσιακής κυπριακής ξυλογλυπτικής κ.α.

Στον εκτοπισμό συνέχισε τις δραστηριότητές του και το 1983 στεγάστηκε σε τρία δωμάτια που παραχώρησε η Κυβέρνηση στον Συνοικισμό Αγίου Μάμα στην Κάτω Λακατάμια. Για σειρά ετών διοργάνωνε εκεί το «Πανηγύρι της Γλυτζιώτισσας». Από το 1989 μεταστεγάστηκε, μαζί με το Δημαρχείο Κερύνειας, σε σπίτι στην εντός των τειχών Λευκωσία, στην περιοχή της Πύλης Αμμοχώστου και μεταστεγάστηκε μαζί με το Δημαρχείο Κερύνειας στην οδό Μάρκου Δράκου, αρ. 8, κοντά στο ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας. Τα τελευταία χρόνια την επίσημη εκδήλωσή του τη συνδυάζει με εκδόσεις βιβλίων που έχουν σχέση με την Κερύνεια και την ιστορική μνήμη, με σύνθημα «Γνώση Κερύνειας».